ต้นกรม.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
เลขรับ 4970
วันที่ 27 ม.ค. 2564

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กระทรวงมหาดไทย สำนักงานปลัดกระทรวง (สนผ.) โทร. ๐ ๒๒๒๒ ๒๑๔๕ มท ๕๐๖๑๑

ที่ มท ๐๒๑๑.๔/ ๑๒๐๐ **วันที่** ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด (ผู้ถูกร้องที่ ๓) อนุญาตให้บริษัท สมุทรสาคร คลีน เอเนอร์จี จำกัด (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และบริษัท สมุทรสาคร เนเชอรัล คลีน เอเนอร์จี จำกัด (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยไม่ได้ชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับโครงการและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งเรื่องร้องเรียนดังกล่าวคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่าผู้ถูกร้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมตามสมควรแก่กรณีแล้ว รวมทั้งไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงมีมติให้ยุติเรื่อง แต่เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและป้องกันผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการ จึงแจ้งข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนให้กระทรวงมหาดไทยทราบเพื่อดำเนินการต่อไป

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นข้อร้องเรียนดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับภารกิจของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอให้พิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีข้อเสนอตามข้อ ๕.๑ ของรายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๐๑-๒๐๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๖/๗๙ ลงวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๔ ที่ส่งมาพร้อมนี้ ทั้งนี้ ผลการดำเนินการเป็นประการใดขอให้แจ้งกระทรวงมหาดไทยทราบด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ

(นายชยาวุธ จันทร)
รองปลัดกระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

กองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น
เลขรับ 237
วันที่ 28 ม.ค. 2564
เวลา 7.22 น.

สำนักนโยบายและแผน สป.
วันที่ 20 ม.ค. 2564
เลขรับที่ 957
เวลา 11.07 น.

กระทรวงมหาดไทย
กองกลาง สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
วันที่ 20 ม.ค. 2564
เลขรับ 3125
เวลา

ที่ สม ๐๐๐๖/ ๓๔

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๖-๗
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๑๕ มกราคม ๒๕๖๔

กมน.สนผ.สป.
เลขรับที่ 88
วันที่ ๒๐ ม.ค. ๒๕๖๔
11.23

เรื่อง ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๐๑-๒๐๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ จำนวน ๑๗ แผ่น
๒. พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตราที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๑ แผ่น

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด (ผู้ถูกร้องที่ ๓) ได้อนุญาตให้บริษัท สมุทรสาคร คลีน เอเนอร์จี จำกัด (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และบริษัท สมุทรสาคร เนเชอรัล คลีน เอเนอร์จี จำกัด (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะอันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ทั้งที่มิได้มีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับโครงการให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบอย่างเพียงพอ อีกทั้งยังมิได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างถูกต้อง ประกอบกับราษฎรในพื้นที่จำนวนมากมีความห่วงกังวลว่าการดำเนินโครงการฯ อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต และสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม จึงขอให้ตรวจสอบ

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขอเรียนว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ มีความเห็น ดังนี้

๑. ประเด็นผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะไม่ถูกต้องตามกฎหมายนั้น เห็นว่า แม้ว่าการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ อาจจะไม่ได้เป็นไปตามประมวลหลักปฏิบัติ (CoP) ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นและทำความเข้าใจกับประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ประกอบข้อ ๑๒ แต่ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวอีกหลายครั้ง และกฎหมายไม่ได้กำหนดให้การดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะ

/ต้อง...

ต้องมีการทำประชาพิจารณ์แต่อย่างใด โดยภายหลังผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้ยกเลิกโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะแล้ว แต่ยังดำเนินกิจการโรงคัดแยกขยะต่อไปเท่านั้น ซึ่งไม่ได้มีกฎหมายกำหนดให้ต้องจัดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน กรณีไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงมีมติให้ยุติเรื่องในประเด็นการจัดให้มีการรับฟังความเห็นของประชาชนไม่ถูกต้องตามกฎหมายนี้

๒. ประเด็นผู้ถูกร้องที่ ๓ อนุญาตให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะทั้งที่มีประชาชนในพื้นที่จำนวนมากคัดค้านโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะนั้น เห็นว่า ไม่มีกฎหมายห้ามมิให้ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะในพื้นที่ดังกล่าว ประกอบกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำขออนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย และผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้พิจารณาอนุญาตไปตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด กรณีไม่เป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงมีมติให้ยุติเรื่องในประเด็นการอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะนี้

๓. ประเด็นผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ดำเนินกิจการโรงคัดแยกขยะแล้วก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและมลพิษต่าง ๆ นั้น เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้ดำเนินการตามมาตรการในการลดผลกระทบจากกลิ่นเหม็นและมลพิษต่าง ๆ ที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงคัดแยกขยะ ถือว่าได้มีการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมตามสมควรแก่กรณีแล้ว ตามมาตรา ๓๙ (๕) ประกอบมาตา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงมีมติให้ยุติเรื่องในประเด็นการดำเนินกิจการโรงคัดแยกขยะก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและมลพิษต่าง ๆ นี้

๔. ประเด็นผู้ถูกร้องที่ ๓ มิได้เปิดเผยข้อมูลตามที่ผู้ร้องร้องขอในทันที แต่รอจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะมีมติให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อผู้ร้องนั้น เห็นว่า คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ เปิดเผยข้อมูลต่อผู้ร้อง และผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าวอันเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว กรณีไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงมีมติให้ยุติเรื่องในประเด็นการไม่เปิดเผยข้อมูลตามที่ร้องขอ โดยรอจนกว่าจะมีมติของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนี้เช่นกัน

แต่อย่างไรก็ตาม โรงคัดแยกขยะเป็นกิจการที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพและวิถีชีวิตของประชาชนโดยรอบ แต่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือปฏิบัติตามมาตรการในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องหาแนวทางป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการ ส่งผลให้ประชาชนและชุมชนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทางเลือกและผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการดังกล่าว ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีประสิทธิภาพ ดังนั้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ตามข้อ ๕.๑ ของรายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๐๑-๒๐๒/๒๕๖๓ มายังกระทรวงมหาดไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

/มาตรา...

มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการต่อไป หากมีข้อสงสัยประการใด โปรดติดต่อกลุ่มงานตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ๒ โทรศัพท์หมายเลข ๐ ๒๑๔๑ ๑๙๘๑ หรือ ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๓๖ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดโปรดแจ้งให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายอัญญะรัฐ เอ่งฉ้วน)
รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักมาตรฐานและติดตามการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
กลุ่มงานกลั่นกรองรับเรื่องร้องเรียนและประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๙๗๘ (สิรินดา)
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๕๗๘

กสม. ๑
รายงานผลการตรวจสอบ
การละเมิดสิทธิมนุษยชน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

วันที่ ๑๖ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

รายงานผลการตรวจสอบ ที่ ๒๐๑-๒๐๒/๒๕๖๓

เรื่อง สิทธิชุมชน และสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ กรณีกล่าวอ้างว่ากระบวนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการและก่อสร้างโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะไม่ชอบด้วยกฎหมาย ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน และได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงคัดแยกขยะ

คำร้องที่ ๒๘๙/๒๕๕๙	นายบัณฑิต อรัมย์พจน์	ที่ ๑	**ผู้ร้อง**
	นางรวดี ขาวสว่าง	ที่ ๒	
	นางสมปอง ซุ้นเจริญ	ที่ ๓	
	นางสาวจุฑามาศ โชติกเสถียร	ที่ ๔	
	บริษัท สมุทรสาคร คลีน เอเนอร์จี จำกัด	ที่ ๑	
	บริษัท สมุทรสาคร เนเชอรัล คลีน เอเนอร์จี จำกัด	ที่ ๒	
	องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด	ที่ ๓	**ผู้ถูกร้อง**
คำร้องที่ ๕๔๖/๒๕๕๙	นางสุณิสา โชติกเสถียร		**ผู้ร้อง**
	บริษัท สมุทรสาคร คลีน เอเนอร์จี จำกัด	ที่ ๑	
	บริษัท สมุทรสาคร เนเชอรัล คลีน เอเนอร์จี จำกัด	ที่ ๒	
	องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด	ที่ ๓	**ผู้ถูกร้อง**

คำร้องทั้งสองคำร้องนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิชุมชน ซึ่งมีประเด็นร้องเรียนเกี่ยวเนื่องกัน และมีผู้ถูกร้องเป็นหน่วยงานเดียวกัน จึงให้พิจารณารวมกัน โดยเรียกผู้ร้องที่ ๑ ถึงที่ ๔ ตามคำร้องที่ ๒๘๙/๒๕๕๙ ว่า ผู้ร้องที่ ๑ ถึงที่ ๔ เรียกผู้ร้องตามคำร้องที่ ๕๔๖/๒๕๕๙ ว่า ผู้ร้องที่ ๕ เรียกผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามคำร้องทั้งสอง ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ถึงที่ ๓ ตามลำดับ

/๑. ความเป็นมา...

๑. ความเป็นมา

ผู้ร้องทั้งห้าได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๒๘๙/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๙ และคำร้องที่ ๕๔๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๙ กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องทั้งห้าเป็นราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ผู้ถูกร้องที่ ๓ อนุญาตให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะ อันเป็นส่วนหนึ่งของโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะ ทั้งที่มิได้มีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับโครงการฯ ให้ประชาชนในพื้นที่รับทราบอย่างเพียงพอ อีกทั้งยังมิได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างถูกต้อง ประกอบกับผู้ร้องทั้งห้าและราษฎรในพื้นที่จำนวนมากมีความห่วงกังวลว่าการดำเนินโครงการฯ อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต และสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากบริเวณดังกล่าวเป็นแหล่งชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม จึงขอให้ตรวจสอบ

๒. การพิจารณาคำร้องเบื้องต้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาจากข้อเท็จจริงเบื้องต้นแล้วเห็นว่า พฤติการณ์ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเป็นกรณีเกี่ยวกับสิทธิชุมชนและสิทธิที่จะเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๕

๓. การตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรดำเนินการตรวจสอบ ตามพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ต่อมาคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากรสิ้นสุดวาระลงในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๖๐ อันเป็นวันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับ ตามคำสั่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ ๒๖/๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ จึงได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปตามหน้าที่และอำนาจที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยพิจารณาจากการชี้แจงข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานดังต่อไปนี้

/๑) หนังสือ...

๑) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ SCE ๐๓๕/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๒) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ SCE ๐๑๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๓) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ สค ๗๒๑๐๑/๒๕๔ ลงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๔) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานประจำเขต ๙ (กาญจนบุรี) ที่ สกพ ๕๕๓๑/๐๕๘๖ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๕) หนังสือจังหวัดสมุทรสาคร ที่ สค ๐๐๑๗.๑/๗๘๘ ลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๙ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๖) รายงานการประชุมคณะอนุกรรมการด้านสิทธิชุมชนและฐานทรัพยากร ครั้งที่ ๑๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๐ ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๗) หนังสือสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร ที่ สค ๐๐๓๓(๒)/๒๒๒๓ ลงวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๘) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๓ ที่ สค ๗๒๑๐๑/๑๔๗ ลงวันที่ ๑๗ พฤษภาคม ๒๕๖๒ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๙) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ที่ สกพ ๕๕๐๒/๗๐๔๐ ลงวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๖๒ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๐) สำเนาหนังสือสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาคร ที่ สค ๐๐๑๔.๒/๓๖๙๖ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ถึงผู้อำนวยการศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาคร

๑๑) สำเนาหนังสืออำเภอเมืองสมุทรสาครที่ สค ๐๑๑๘.๔/๒๔๕๙ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร

๑๒) รายงานการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงของพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๘-๙ สิงหาคม ๒๕๖๒ ณ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

๑๓) หนังสือผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ SNCE ๐๘๖/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๖๒ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

๑๔) รายงานการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง) พร้อมด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ ณ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

/๑๕) รายงาน...

๑๕) รายงานการลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง และนายสุวัฒน์ เทพอารักษ์) พร้อมด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อวันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๖๓ ณ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

๑๖) รายงานการประชุมรับฟังข้อเท็จจริงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะ กรณีคำร้องที่ ๒๘๙/๒๕๕๙ และคำร้องที่ ๕๔๖/๒๕๕๙ เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๓

๔. ความเห็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังในเบื้องต้นได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เป็นบริษัทในเครือเดียวกัน มีแผนการดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิง มีกำลังผลิตติดตั้งต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ ในบริเวณหมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โรงงานดังกล่าวมีหลักการผลิตกระแสไฟฟ้าโดยการนำขยะชุมชนมาคัดแยกเพื่อเป็นเชื้อเพลิง (Refuse Derived Fuel: RDF) ส่งเข้าไปเผายังโรงผลิตกระแสไฟฟ้า ทั้งนี้ โครงการแบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ โรงผลิตกระแสไฟฟ้า และโรงคัดแยกขยะ ซึ่งโรงผลิตกระแสไฟฟ้าต้องได้รับใบอนุญาตจากคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน (กกพ.) ๔ ประเภท ได้แก่ ใบอนุญาตประกอบกิจการไฟฟ้า ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน (ร.ง.๔) ใบอนุญาตก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคาร (อ.๑) และใบอนุญาตให้ผลิตพลังงานควบคุม (พ.ค.๒) โดยที่ใบอนุญาตในสามประเภทหลังนั้น กกพ. ต้องขอความเห็นจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตตามกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งเป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐[๑] ส่วนกรณีโรงคัดแยกขยะ ต้องได้รับใบอนุญาตก่อสร้างอาคารหรือดัดแปลงอาคาร (อ.๑) จากผู้ถูกร้องที่ ๓ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับอนุญาตให้ก่อสร้างโรงคัดแยกขยะเมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๕๘

เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและทำประชาพิจารณ์ เรื่อง การจัดตั้งโครงการโรงไฟฟ้าพลังงานขยะในพื้นที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ณ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน เพื่อประกอบการยื่นขออนุญาตประกอบกิจการพลังงานตามประมวลหลักปฏิบัติ (Code of Practice: CoP) ตามพระราชบัญญัติการประกอบ

/กิจการ...

---

[๑] พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ.๒๕๕๐

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่การปลูกสร้างอาคาร หรือการตั้งโรงงานเพื่อประกอบกิจการพลังงานต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการผังเมือง หรือกฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน ให้การอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัตินี้ โดยคณะกรรมการต้องขอความเห็นจากหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายต่าง ๆ ดังกล่าว และหน่วยงานดังกล่าวต้องแจ้งความเห็นพร้อมทั้งจำนวนค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามกฎหมายนั้น ๆ ให้คณะกรรมการทราบด้วย

กิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐[๖] โดยการประชุมครั้งนี้มีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๑๕๐ คน ผลปรากฏว่ามีผู้เห็นชอบให้ดำเนินโครงการฯ จำนวน ๘๔ คน ไม่เห็นชอบ จำนวน ๒๔ คน และงดออกเสียง จำนวน ๔๒ คน

เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๙ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตก่อสร้างโรงไฟฟ้า (อ.๑) ต่อสำนักงาน กกพ. ผู้ถูกร้องที่ ๓ จึงจัดให้มีการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการอนุญาตให้ก่อสร้างอาคารโรงไฟฟ้าของผู้ถูกร้องที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด เพื่อเสนอต่อสำนักงาน กกพ. ในการประชุมดังกล่าวประชาชนในพื้นที่ยังคงแสดงความห่วงกังวลเรื่องผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นและคัดค้านการดำเนินโครงการฯ

ผู้ร้องทั้งห้าเห็นว่าการจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและทำประชาพิจารณ์ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากมีการแจ้งประชุมล่วงหน้าน้อยกว่า ๑๕ วันก่อนการประชุม และไม่มีหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม อีกทั้งชาวบ้านหมู่ที่ ๖ อำเภอบ้านแพ้ว ซึ่งเป็นผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการฯ โดยตรง เนื่องจากอาศัยอยู่ห่างจากโครงการฯ เพียง ๕๐๐ เมตร กลับไม่ได้รับโอกาสให้เข้าร่วมประชุม และมติของการทำประชาพิจารณ์ไม่ตรงกับความเป็นจริง โดยราษฎรผู้มีส่วนได้เสียมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาและตรวจสอบรายละเอียดโครงการเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกับประชาชนอีกครั้ง ไม่ได้เห็นชอบให้ดำเนินกิจการโรงไฟฟ้าแต่อย่างใด ผู้ร้องทั้งห้าจึงยื่นเรื่องร้องเรียนไปยังศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดสมุทรสาคร จากนั้นอำเภอเมืองสมุทรสาครจึงแจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนขึ้นใหม่ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ จึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นขึ้นเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ณ หอประชุมอเนกประสงค์โรงเรียนเมืองสมุทรสาคร อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร และจัดรับฟังความคิดเห็นอีกครั้งเมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ณ ศาลาอเนกประสงค์ วัดประสาทสามัคคี (วัดคลองชื่อ) หมู่ที่ ๑ ตำบลบางโทรัด อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีราษฎรในพื้นที่ตำบลบางโทรัดและตำบลใกล้เคียงเข้าร่วมประชุมประมาณ ๓๐๐ คน และมีผู้แทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ถูกร้องที่ ๓ อำเภอเมืองสมุทรสาคร สำนักงาน กกพ. สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดสมุทรสาคร โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านบางโทรัด ศูนย์ดำรงธรรม

/นักวิชาการ...

---

[๖] ประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง มาตรการป้องกัน แก้ไข และติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับผู้ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิงที่มีกำลังผลิตติดตั้งต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๓ ให้ผู้ประกอบกิจการผลิตไฟฟ้าที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิงที่มีกำลังผลิตติดตั้งต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ ปฏิบัติตามประมวลหลักการปฏิบัติ (Code of Practice : CoP) สำหรับโครงการโรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่ใช้ขยะมูลฝอยเป็นเชื้อเพลิงที่มีกำลังผลิตติดตั้ง ต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ ที่แนบท้ายประกาศนี้

นักวิชาการจากคณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยมหิดล และนักวิชาการจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เข้าร่วมประชุม

เมื่อประมาณกลางปี ๒๕๖๐ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยกเลิกโครงการประกอบกิจการโรงไฟฟ้าฯ เนื่องจากยังไม่สามารถทำสัญญาขายไฟฟ้าให้แก่รัฐบาลหรือลูกค้ารายอื่นได้ แต่ยังคงดำเนินโครงการโรงคัดแยกขยะต่อไป

ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและใบอนุญาตประกอบกิจการรับทำการเก็บ ขน การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจากผู้ถูกร้องที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๑ และได้รับใบอนุญาตให้ค้าของเก่าจากจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๒ โดยที่ใบอนุญาตทั้งสามฉบับมีอายุ ๑ ปี

ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ จัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (Environmental Safety Assessment: ESA) ขึ้นเพื่อประกอบการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน ตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕[๓] ประกอบกฎกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕[๔] ข้อ ๑๘ และประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๒[๕] เนื่องจากมีการติดตั้งเครื่องจักรบีบอัดพลาสติกในโรงคัดแยกขยะดังกล่าว อันทำให้โรงคัดแยกขยะเป็นการประกอบกิจการผลิตเชื้อเพลิงแข็งจากสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่ไม่เป็นของเสียอันตราย จึงเป็นโรงงานลำดับที่ ๑๐๖ ตามบัญชีประเภท

/โรงงาน...

---

[๓] พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมการประกอบกิจการโรงงานให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อให้โรงงานจำพวกใดจำพวกหนึ่งหรือทุกจำพวกตามมาตรา ๗ ต้องปฏิบัติ ตามในเรื่องดังต่อไปนี้ ...

(๕) กำหนดมาตรฐานและวิธีการควบคุมการปล่อยของเสีย มลพิษหรือสิ่งใด ๆ ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมซึ่งเกิดขึ้นจากการประกอบกิจการโรงงาน ...

[๔] กฎกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๓๕

ข้อ ๑๘ โรงงานประเภทใดต้องมีมาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงานอย่างไร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

[๕] ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๑ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานหรือใบอนุญาตขยายโรงงาน ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานดังบัญชีท้ายประกาศนี้ ให้จัดทำรายงานที่เกี่ยวกับการศึกษาและมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยจำนวน ๑ ฉบับ พร้อมกับการยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานหรือคำขอรับใบอนุญาตขยายโรงงานแล้วแต่กรณี โดยให้โรงงานในเขตกรุงเทพมหานครยื่นต่อกรมโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนโรงงานในจังหวัดอื่นให้ยื่นต่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดท้องที่ที่โรงงานตั้งอยู่

โรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ แม้ว่าโรงคัดแยกขยะจะไม่เข้าข่ายเป็นโรงงานลำดับที่ ๑๐๕ อันเป็นการประกอบกิจการเกี่ยวกับการคัดแยกสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่มีลักษณะและคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ เนื่องจากขยะชุมชนมิใช่ของเสียอันตราย โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงานต่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาครจึงออกประกาศรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับโครงการฯ โดยกำหนดระยะเวลารับฟังความคิดเห็นตั้งแต่วันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๖๐ ถึงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ซึ่งผู้ร้องที่ ๒ ได้ยื่นคำร้องคัดค้านการดำเนินโครงการฯ ต่อสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อวันที่ ๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๒

ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เริ่มประกอบกิจการคัดแยกขยะตั้งแต่ประมาณปลายปี ๒๕๖๐ ภายในโครงการประกอบด้วย อาคารสำนักงาน และโรงคัดแยกขยะ ซึ่งภายในโรงคัดแยกขยะเป็นโกดังกว้าง แบ่งเป็น ๒ ส่วน ส่วนแรกเป็นพื้นที่เทกองขยะและสายพานลำเลียงขยะเพื่อการคัดแยก เมื่อคัดแยกเป็นหมวดหมู่แล้วจะส่งมายังพื้นที่ส่วนที่สองเพื่อดำเนินการจัดการในขั้นตอนต่อไปตามประเภทของสิ่งที่คัดแยกได้ โดยแบ่งเป็น ๑) สารอินทรีย์นำไปทำเป็นสารปรับปรุงดิน ๒) ขยะพลาสติกนำไปบีบอัดและส่งไปขายยังโรงงานรีไซเคิล ๓) ของเสียอื่นจะขนถ่ายไปฝังกลบยังบ่อฝังกลบภายนอก นอกจากนั้นก็มีอาคารเก็บสารปรับปรุงดิน และบ่อบำบัดน้ำเสีย จำนวน ๕ บ่อ แบ่งเป็นชนิดไม่เติมอากาศจำนวน ๓ บ่อ และชนิดเติมอากาศจำนวน ๒ บ่อ โดยได้เลี้ยงปลาไว้ในบ่อบำบัดน้ำเสียชนิดเติมอากาศบ่อที่ ๕ ซึ่งเป็นบ่อพักน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วรอนำกลับไปใช้ภายในโรงงานใหม่อันเป็นบ่อสุดท้าย ส่วนบริเวณโดยรอบโรงคัดแยกขยะมีแปลงผักและไม้ดอกที่ใช้ทดสอบคุณภาพสารปรับปรุงดิน และมีสระน้ำขนาดใหญ่ประมาณร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ซึ่งเลี้ยงปลาไว้เช่นกัน นอกจากนี้ยังมีบ่อคอนกรีตสำหรับเลี้ยงจิ้งหรีด โดยผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ อ้างว่าเลี้ยงปลาและจิ้งหรีดไว้เพื่อพิสูจน์ว่าการฉีดพ่นยาฆ่าแมลงเพื่อกำจัดสัตว์พาหะและแมลงภายในอาคารโรงคัดแยกขยะและโรงเก็บสารปรับปรุงดินไม่ส่งผลกระทบต่อแมลงที่ชาวบ้านโดยรอบเลี้ยงไว้ และน้ำที่ผ่านการบำบัดแล้วรวมทั้งแหล่งน้ำที่อยู่ภายในโรงงานไม่ได้รับการปนเปื้อนหรือผลกระทบจากน้ำที่ยังไม่ผ่านการบำบัดและการใช้น้ำภายในโรงงานไม่ส่งผลกระทบต่อสัตว์น้ำในแหล่งน้ำสาธารณะและที่ชาวบ้านโดยรอบเลี้ยงไว้ ต่อมาเมื่อปี ๒๕๖๓ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้ยกเลิกการปลูกพืชและเลี้ยงจิ้งหรีดแล้ว

ผู้ร้องทั้งห้ากล่าวอ้างว่าการประกอบกิจการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณโดยรอบโรงงานรัศมีกว่า ๑ กิโลเมตร ผู้ร้องที่ ๕ และประชาชนในพื้นที่ได้ยื่นเรื่องร้องเรียนไปยังศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดหลายครั้ง จังหวัดสมุทรสาคร

/จึงสั่งการ...

จึงสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ต่อมาสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาครได้ลงพื้นที่ตรวจสอบการดำเนินกิจการคัดแยกขยะของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ พบว่า มีกลิ่นเหม็นจากรถขนขยะที่วิ่งเข้าออกโรงงานและบริเวณรางระบายน้ำทิ้งเพื่อรวบรวมน้ำเสียจากลานกองขยะเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย อีกทั้งมีน้ำขังบนถนนบริเวณหน้าโรงงานและพบแมลงวันค่อนข้างมาก สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาครจึงสั่งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๓ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดตั้งคณะทำงานเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการดำเนินกิจการของโรงคัดแยกขยะ และร่วมหามาตรการป้องกันแก้ไขมลพิษด้านกลิ่นเหม็น คณะทำงานชุดนี้ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง เช่น อำเภอเมืองสมุทรสาคร สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดสมุทรสาคร สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร และประชาชนที่ได้รับผลกระทบ จำนวน ๕ - ๑๐ คน ซึ่งมีผู้ร้องที่ ๕ ร่วมอยู่ด้วย ต่อมาเมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ คณะทำงานฯ ได้เข้าตรวจสอบการดำเนินกิจการของโรงคัดแยกขยะของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ พบว่ามีกลิ่นเหม็น ถนนชำรุดบกพร่อง และพบแมลงวันจำนวนมาก จากปัญหาต่าง ๆ ที่ตรวจพบ ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้มีมาตรการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ โดยการกำหนดให้ล้างพื้นที่บริเวณรอบโรงงานวันละ ๓ ครั้ง และว่าจ้างบริษัทกำจัดกลิ่นสัตว์พาหะและแมลงมาฉีดพ่นสารกำจัดกลิ่นและยาฆ่าแมลง รวมทั้งซ่อมแซมถนนที่ชำรุดเพื่อมิให้เกิดน้ำขังบริเวณหน้าโรงงาน พร้อมทั้งจัดทำรายงานรวบรวมปัญหาและมาตรการแก้ไขพร้อมทั้งคอยตรวจสอบให้มีการดำเนินการตามมาตรการที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังพบว่ามีมูลฝอยและน้ำชะขยะรั่วซึมจากรถขนขยะของผู้ถูกร้องที่ ๓ ซึ่งขนส่งสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยไปคัดแยกยังโครงการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และ ๒ ลงมายังพื้นถนนสาธารณะ

เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องที่ ๓ ต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและใบอนุญาตประกอบกิจการรับทำการเก็บ ขน การกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ แล้ว

ต่อมาเมื่อประมาณเดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ ซึ่งเป็นช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) ผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาครได้มอบหมายให้รองผู้ว่าราชการจังหวัดสมุทรสาคร อำเภอเมืองสมุทรสาคร ศูนย์ดำรงธรรม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ องค์การบริหารส่วนตำบลบางโทรัด และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสมุทรสาคร ร่วมกันลงพื้นที่ตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่าภายในโรงคัดแยกขยะของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ นำขยะมากองไว้ในที่โล่ง เนื่องจากไม่สามารถหาที่ระบายขยะได้ทันทำให้เป็นขยะตกค้างส่งกลิ่นเหม็น และมีการขุดบ่อขยะขึ้นภายในโครงการ ทั้งที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ไม่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการฝังกลบสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย

/จึงได้มี...

จึงได้มีการแจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมาย และสั่งปิดกิจการโรงคัดแยกขยะของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เป็นเวลา ๑๕ วัน นอกจากนี้ สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๕ ได้เก็บตัวอย่างน้ำและดินบริเวณรอบโรงคัดแยกขยะของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ไปตรวจสอบแล้ว อีกทั้งได้ตั้งตัวแทนชาวบ้านในพื้นที่ ๑ - ๒ คน ร่วมในการเจรจาแก้ไขปัญหา

ในระหว่างที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ก่อสร้างโครงการฯ ผู้ร้องทั้งห้าขอทราบข้อมูลจากผู้ถูกร้องที่ ๓ เกี่ยวกับความคืบหน้าในการออกใบอนุญาตต่าง ๆ ให้แก่ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ อยู่เรื่อยมา แต่ผู้ถูกร้องที่ ๓ มิได้เปิดเผยข้อมูลในทันที แต่รอจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะพิจารณาและมีมติให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ เปิดเผยข้อมูลดังกล่าว ผู้ถูกร้องที่ ๓ จึงจะเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ร้องทั้งห้า

กรณีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องทั้งสามได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามที่ผู้ร้องทั้งห้ากล่าวอ้างหรือไม่ อย่างไร

พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๘ บัญญัติว่า การดำเนินการใดของรัฐหรือที่รัฐจะอนุญาตให้ผู้ใดดำเนินการ ถ้าการนั้นอาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ คุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้เสียสำคัญอื่นใดของประชาชนหรือชุมชนหรือสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง รัฐต้องดำเนินการให้มีการศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนหรือชุมชน และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนและชุมชนที่เกี่ยวข้องก่อน เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาดำเนินการหรืออนุญาตตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรณีตามคำร้องแยกพิจารณาได้เป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง กรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะไม่ถูกต้องตามกฎหมาย

เห็นว่า จากการตรวจสอบปรากฏว่าโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะขนาดกำลังผลิตติดตั้งต่ำกว่า ๑๐ เมกะวัตต์ ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เป็นกิจการที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพ อนามัย วิถีชีวิต หรือส่วนได้เสียของประชาชนหรือชุมชนโดยรอบ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการหรือเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาต จะต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ และจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามมาตรา ๕๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ดังที่กล่าวแล้ว แม้ว่าจะได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่ยังคงต้องปฏิบัติตามประมวลหลักปฏิบัติ (CoP) ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ตามระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการรับฟังความเห็นและทำความ

/เข้าใจ...

เข้าใจกับประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๕๙[๖] ข้อ ๗ ข้อ ๘ และข้อ ๙ ประกอบข้อ ๑๒ ที่กำหนดให้ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตจัดเวที

/รับฟัง...

---

[๖] ระเบียบคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน ว่าด้วยการรับฟังความเห็นและทำความเข้าใจกับประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียในการพิจารณาออกใบอนุญาตประกอบกิจการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. ๒๕๕๙

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการตามข้อ ๖ มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล และให้ข้อเสนอแนะในกระบวนการรับฟังความเห็นของประชาชนเพื่อให้เกิดความโปร่งใส มีความเข้าใจ และมีส่วนร่วม ในการรับฟังความเห็น โดยกำกับดูแลให้ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตจะต้องดำเนินการอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการให้ข้อมูลข่าวสารโครงการ เพื่อแนะนำและอธิบายถึงรายละเอียดของโครงการ แผนการดำเนินงาน รวมทั้งมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตาม ตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมทั้งในช่วงก่อสร้างและช่วงดำเนินงานของโครงการให้แก่ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย โดยต้องครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอย่างน้อยในพื้นที่รัศมี ๕ กิโลเมตรจากขอบเขตพื้นที่สถานประกอบกิจการ เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน ตลอดจนรับฟังปัญหา ข้อวิตกกังวล และเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินโครงการ

(๒) การให้ข้อมูลข่าวสารโครงการตาม (๑) ต้องจัดทำในรูปแบบที่เข้าใจง่ายและเหมาะสมกับลักษณะชุมชน ได้แก่ การประกาศแจ้งข้อมูลโครงการด้วยการกระจายเสียง การแจกใบปลิว หรือแผ่นพับ การลงข่าวในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หรือการจัดกิจกรรมชุมชน เป็นต้น โดยรายละเอียดข้อมูลที่เผยแพร่ อย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูล ดังต่อไปนี้

(ก) เหตุผล ความจำเป็นและวัตถุประสงค์ของโครงการ

(ข) สาระสำคัญของโครงการ ได้แก่ ขนาดกำลังการผลิต เครื่องจักร ประเภทเชื้อเพลิง แหล่งที่มาของเชื้อเพลิง ปริมาณการใช้น้ำ แหล่งที่มาของน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิต รวมถึงการจัดการกากของเสีย การบำบัดน้ำที่ใช้ในกระบวนการผลิตและที่ใช้ในสถานประกอบกิจการและเทคโนโลยีการบำบัดมลพิษทางอากาศ เป็นต้น

(ค) ชื่อผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาต

(ง) ที่ตั้งสถานประกอบกิจการ

(จ) ขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการก่อสร้างโครงการ

(ฉ) ประโยชน์ที่ชุมชนหรือประชาชนได้รับจากผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ

(ช) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือประชาชนที่อยู่อาศัยหรือประกอบอาชีพอยู่ในสถานที่ที่จะดำเนินโครงการและพื้นที่ใกล้เคียงและประชาชนทั่วไป รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบดังกล่าว

(ซ) ประมาณการค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการ

(ฌ) กำหนดการและสถานที่รับฟังความเห็น

ข้อ ๘ ให้ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตเผยแพร่ข้อมูลโครงการตามข้อ ๗ (๒) ก่อนการจัดเวทีประชุมรับฟังความเห็นอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน โดยเปิดเผย ณ สถานที่ซึ่งประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียเข้าถึงและพบเห็นได้โดยง่ายอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) พื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างโครงการ

(๒) สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานประจำเขต ในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

(๓) สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด ในท้องที่ที่สถานประกอบกิจการตั้งอยู่

รับฟังความคิดเห็นของประชาชนอย่างน้อยหนึ่งครั้ง ครอบคลุมประชาชนในพื้นที่รัศมี ๓ กิโลเมตร โดยต้องเผยแพร่ข้อมูลโครงการโดยเปิดเผย ณ สถานที่ที่ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียเข้าถึงและพบเห็นได้ง่ายให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน แม้ว่าการจัดประชุมรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๕๘ อาจจะมิได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ดังกล่าว แต่ต่อมาผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้จัดให้มีการประชุมรับฟังความคิดเห็นตามหลักเกณฑ์ดังกล่าวอีกหลายครั้ง และในส่วนของการทำประชาพิจารณ์นั้น กฎหมายมิได้กำหนดให้การดำเนินโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะต้องมีการทำประชาพิจารณ์แต่อย่างใด แม้ว่าภายหลังผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้ยกเลิกโครงการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะแล้ว แต่ยังคงดำเนินกิจการโรงคัดแยกขยะต่อไปเท่านั้น ซึ่งการประกอบกิจการคัดแยกขยะไม่มีกฎหมายกำหนดให้ต้องจัด รับฟังความคิดเห็นของประชาชน กรณีจึงไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เห็นควรยุติเรื่อง

ประเด็นที่สอง กรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ อนุญาตให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะทั้งที่มีประชาชนในพื้นที่จำนวนมากคัดค้านโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะ

เห็นว่า จากการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ อนุญาตให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะโดยมีประชาชนในพื้นที่จำนวนมากคัดค้านโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะ และที่ตั้งของโรงคัดแยกขยะอยู่ใกล้แหล่งชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม แต่กรณีดังกล่าวไม่มีกฎหมายห้ามมิให้ก่อสร้างอาคารโรงคัดแยกขยะในพื้นที่ดังกล่าว ประกอบกับผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒

/ยื่นคำขอ...

---

(๔) ที่ว่าการอำเภอ ซึ่งมีเขตการปกครองที่สถานประกอบกิจการตั้งอยู่ และในพื้นที่รัศมี ๕ กิโลเมตรจากขอบเขตพื้นที่สถานประกอบกิจการ

(๕) ที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีเขตการปกครองที่สถานประกอบกิจการตั้งอยู่และในพื้นที่รัศมี ๕ กิโลเมตรจากขอบเขตพื้นที่สถานประกอบกิจการ

(๖) ที่ทำการกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และศาลาประชาคมซึ่งมีเขตการปกครองที่สถานประกอบกิจการตั้งอยู่ และในพื้นที่รัศมี ๕ กิโลเมตรจากขอบเขตพื้นที่สถานประกอบกิจการ

ข้อ ๙ ให้ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตจัดเวทีประชุมรับฟังความเห็นอย่างน้อยหนึ่งครั้ง โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย ผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันการศึกษาและสื่อมวลชน ถ้าหากมี โดยครอบคลุมเขตพื้นที่รัศมี ๕ กิโลเมตร จากขอบเขตพื้นที่สถานประกอบกิจการ ก่อนการรับฟังความเห็นตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตแจ้งข้อมูลตามข้อ ๗ (๒) พร้อมรายละเอียด กำหนดการ และสถานที่รับฟังความเห็นต่อสำนักงาน กกพ. และผู้เกี่ยวข้อง ให้ทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน เมื่อดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้วเสร็จ ให้ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตเปิดให้มีการรับฟัง ความเห็นผ่านทางช่องทางต่าง ๆ เพิ่มเติมโดยพลัน เช่น ไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร หรือเครือข่ายระบบสารสนเทศ เป็นต้น อย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

ข้อ ๑๒ ให้ผู้ประสงค์ขอรับใบอนุญาตดำเนินการจัดให้มีการรับฟังความเห็น โดยให้ปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๑ โดยอนุโลม การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องให้ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายอย่างน้อยในพื้นที่รัศมี ๓ กิโลเมตรจากขอบเขตพื้นที่สถานประกอบกิจการ

ยื่นคำขออนุญาตถูกต้องตามกฎหมาย และผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้พิจารณาอนุญาตไปตามขั้นตอนและหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด กรณีดังกล่าวจึงไม่เป็นการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เห็นควรยุติเรื่อง

ประเด็นที่สาม กรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ดำเนินกิจการโรงคัดแยกขยะแล้วก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและมลพิษต่าง ๆ

เห็นว่า จากการตรวจสอบปรากฏว่า การดำเนินกิจการโรงคัดแยกขยะของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและมลพิษต่าง ๆ ต่อมาจังหวัดสมุทรสาครได้มีหนังสือสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันแก้ไขปัญหา ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๓ และหน่วยงานต่าง ๆ ได้เข้าตรวจสอบการดำเนินกิจการโรงคัดแยกขยะอยู่เสมอ และเมื่อพบปัญหาก็ได้แจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ จัดหามาตรการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาไปแล้วบางส่วน อีกทั้งยังมีการจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนที่ได้รับผลกระทบเพื่อตรวจสอบและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการประกอบกิจการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ โดยคณะทำงานซึ่งมีผู้ร้องที่ ๕ ร่วมอยู่ด้วยได้เข้าตรวจสอบการดำเนินกิจการของผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ เมื่อวันที่ ๗ สิงหาคม ๒๕๖๒ และผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ ได้ดำเนินการตามมาตรการในการลดผลกระทบจากกลิ่นเหม็นและมลพิษต่าง ๆ ที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงคัดแยกขยะด้วยแล้ว ถือได้ว่ากรณีดังกล่าวได้มีการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมตามสมควรแก่กรณีแล้ว จึงเป็นกรณีตามมาตรา ๓๙ (๕) ประกอบมาตรา ๓๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งบัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติสั่งยุติเรื่อง หากเป็นเรื่องที่มีการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมแล้ว เห็นควรยุติเรื่อง

ประเด็นที่สี่ กรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๓ มิได้เปิดเผยข้อมูลตามที่ผู้ร้องทั้งห้าร้องขอในทันทีแต่รอจนกว่าคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจะมีมติให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวต่อผู้ร้องทั้งห้า

เห็นว่า สิทธิที่จะได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เป็นสิทธิที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ (๑)[๗] จากการตรวจสอบปรากฏว่า คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้มีคำวินิจฉัยให้ผู้ถูกร้องที่ ๓ เปิดเผยข้อมูลต่อผู้ร้องทั้งห้า และผู้ถูกร้องที่ ๓ ได้ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยดังกล่าวอันเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว จึงเป็นกรณี

/ที่ไม่ปรากฏ...

---

[๗] รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๔๑ (๑) บัญญัติว่า "บุคคลและชุมชนย่อมมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ"

ที่ไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เห็นควรยุติเรื่องในประเด็นนี้เช่นเดียวกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่ากรณีตามคำร้องจะไม่ปรากฏการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่โครงการดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะของโครงการจากการประกอบกิจการโรงไฟฟ้าเชื้อเพลิงขยะเป็นโรงคัดแยกขยะ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่เป็นสาระสำคัญ โดยมิได้ประชาสัมพันธ์หรือแจ้งข้อมูลให้แก่ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียทราบ ซึ่งโรงคัดแยกขยะเป็นกิจการที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือปฏิบัติตามมาตรการในการอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องหาแนวทางป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการ แม้ว่ากรณีนี้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และที่ ๒ จะจัดทำรายงานเกี่ยวกับการศึกษามาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยแล้ว แต่เหตุที่ต้องจัดทำรายงานดังกล่าวก็มิใช่เพราะการประกอบกิจการรับขน คัดแยกสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย แต่จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน เนื่องจากเป็นโรงงานลำดับที่ ๑๐๖ ตามบัญชีประเภทโรงงานอุตสาหกรรมจำแนกตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๓๕) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ปัญหาที่เกิดขึ้นสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนและชุมชนไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ทันท่วงที จึงทำให้ประชาชนมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนต่อโครงการฯ และไม่ไว้วางใจผู้ประกอบการ อีกทั้งกิจการรับขน คัดแยก และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย เป็นกิจการที่ในความเป็นจริงย่อมส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพรวมถึงวิถีชีวิตของประชาชนโดยรอบจึงควรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียเช่นกัน ทั้งนี้เนื่องจากการได้รับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับทางเลือกและผลกระทบต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการอย่างถูกต้อง เพียงพอ และทันท่วงที เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนมีประสิทธิภาพ การให้ข้อมูลข่าวสารที่ครอบคลุมต่อสาธารณชนพร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียสามารถแสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ย่อมนำไปสู่การสร้างฉันทามติเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดอันเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่าย[๕]

จากการศึกษาข้อมูลจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะในประเทศ พบว่าประเทศไทยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการขยะหลายฉบับและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ

/ตามกฎหมาย...

---

[๕] บทความ "การวิเคราะห์หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ใน The Public Participation Handbook: Making Better Decisions through Citizen Involvement" ในบริบทประเทศไทย, จุฑารัตน์ ชมพันธุ์, วารสารการจัดการสิ่งแวดล้อม ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ มกราคม – มิถุนายน ๒๕๕๕

Beierle, T.C. & Cayford, J. (2002). Democracy in Practice: Public Participation in Environmental Decisions. Washington DC: Resources for the Future

ตามกฎหมายนั้น ๆ หลายหน่วยงาน เช่น ๑) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้กระทรวงสาธารณสุขมีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดรายละเอียดในการจัดการมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ซึ่งกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดการมูลฝอยทั่วไปและมูลฝอยติดเชื้อ รวมทั้งมีการกำหนดกรอบอัตราค่าธรรมเนียมในการจัดการมูลฝอยที่ท้องถิ่นจัดเก็บได้ ๒) พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยกำกับดูแลการจัดการมูลฝอยที่ดำเนินการโดยท้องถิ่น ๓) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่จัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด ซึ่งกำหนดเกี่ยวกับการจัดทำระบบกำจัดของเสียรวมและการของบประมาณเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการมูลฝอย กรณีดังกล่าวส่งผลให้การบริหารจัดการขยะในระดับพื้นที่ขาดการบูรณาการให้เป็นไปอย่างมีเอกภาพและเป็นระบบ เมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๙ คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณาดำเนินการจัดทำกฎหมายเฉพาะในการบริหารจัดการขยะ เพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป ปัจจุบันยังคงอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นต่อเรื่องการบริหารจัดการขยะ เมื่อวันที่ ๘ - ๒๕ มิถุนายน ๒๕๖๐

ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของประชาชนผู้มีส่วนได้เสีย และเป็นแนวทางในการดำเนินโครงการที่อาจส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง กรณีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงเห็นควรมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ต่อกระทรวงมหาดไทยและสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการต่อไป

๕. ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

๕.๑ กระทรวงมหาดไทยควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตราข้อบัญญัติท้องถิ่นให้มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ในการออกแบบและก่อสร้างสถานที่คัดแยก แปรสภาพ และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยกำหนดให้สถานที่ตั้งโครงการอยู่ห่างจากแหล่งชุมชนและพื้นที่เกษตรกรรม กำหนดวิธีการในการคัดแยก เก็บ ขน และกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลที่ถูกต้องตามหลักวิชาการสุขาภิบาลโดยละเอียด และกำหนดให้ผู้ประกอบการจัดให้มีแผนการป้องกัน แก้ไขปัญหา และเยียวยาผลกระทบอันเกิดจากการดำเนินกิจการต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม และนำมาตรฐานในการควบคุมการดำเนินกิจการรับ

/ทำการ...

ทำการคัดแยก แปรสภาพ และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยตามหลักวิชาการของกรมควบคุมมลพิษมาเป็นเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตให้ประกอบกิจการ

๒) ควรบูรณาการความร่วมมือกับกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงอุตสาหกรรม ดำเนินการตรวจสอบและติดตาม การดำเนินกิจการคัดแยก แปรสภาพ และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเป็นการป้องกันผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง โดยอาจให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันในการตรวจสอบและติดตามการดำเนินกิจการดังกล่าวร่วมกับผู้มีส่วนได้เสียและภาคประชาสังคม

๓) ควรมอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพให้แก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายและการบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัย กระบวนการฝึกอบรมจากหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในการบังคับใช้กฎหมายในแต่ละด้าน เพื่อให้กระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในระดับพื้นที่เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสร้างความน่าเชื่อถือให้กับประชาชนในพื้นที่ว่าระบบการบริหารจัดการขยะในท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔) ควรมอบหมายให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในฐานะหน่วยงานที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บูรณาการกับกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อส่งเสริมและกำกับดูแลให้บริษัทเอกชนซึ่งเป็นผู้ประกอบกิจการโรงงานคัดแยกขยะ นำหลักการชี้แนะของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs) ไปใช้ในการดำเนินธุรกิจอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ มีการแสดงเจตจำนงเพื่อแสดงออกถึงความรับผิดชอบขององค์กรต่อการเคารพสิทธิมนุษยชนของประชาชนและชุมชนในพื้นที่โดยรอบสถานประกอบกิจการ รวมถึงผู้ที่อาจได้รับผลกระทบ มีการประเมินผลกระทบอย่างรอบด้านเพื่อระบุปัญหา วางแนวทางหรือมาตรการป้องกันและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับทราบเหตุผลความจำเป็นในการดำเนินโครงการตั้งแต่ขั้นตอนการจัดหาพื้นที่ การคัดเลือกเทคโนโลยี กระบวนการบริหารจัดการภายในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย รวมทั้งผลดี-ผลเสีย มีการบูรณาการข้อค้นพบ ติดตาม ตรวจสอบประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา ตลอดจนมีกระบวนการรับเรื่องร้องเรียนทั้งจากภายในและภายนอก และมีกลไกการเยียวยาที่เหมาะสมแก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบธุรกิจ

๕.๒ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาควรเร่งพิจารณาจัดทำกฎหมายเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการขยะ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยคำนึงถึงหลักการสิทธิมนุษยชน

/ที่เกี่ยวข้อง...

ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจการสาธารณะ สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ และสิทธิในการดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวควรประกอบไปด้วยหลักการดังต่อไปนี้

๑) ให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และองค์กรภาคประชาสังคม ในด้านการเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น ตัดสินใจ ตรวจสอบและร้องเรียนเกี่ยวกับการจัดการและกำจัดขยะ รวมทั้งเป็นผู้เสียหายในการกล่าวโทษหรือฟ้องร้องบุคคล ผู้ประกอบการ หน่วยงานของรัฐ ในกรณีที่เป็นผู้ก่อให้ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของประชาชนอันเนื่องมาจากการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการหรือกำจัดขยะ

๒) ให้มีบทบัญญัติกำหนดให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรภาคประชาสังคม มีสิทธิร้องขอให้หน่วยงานของรัฐแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะของหน่วยงานของรัฐหรือผู้ที่ได้รับอนุญาตให้จัดการหรือกำจัดขยะที่อาจเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหรือสุขภาพของประชาชน

๓) ให้มีบทบัญญัติกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการรับเก็บ รวบรวม เคลื่อนย้าย คัดแยก หรือกำจัดขยะ ดำเนินการจัดให้มีแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหาอันเกิดจากการจัดการที่อาจมีผลกระทบต่อชุมชนหรือสิ่งแวดล้อม รวมตลอดทั้งวิธีการเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยให้ถือเป็นเงื่อนไขในการอนุญาตให้ประกอบกิจการด้วย

๔) ให้มีการจัดตั้งหน่วยงานกลางและคณะกรรมการบริหารจัดการขยะแห่งชาติ เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้เกิดเอกภาพและคล่องตัวในการบริหารราชการแผ่นดิน และทำให้การแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในประเทศเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๖. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านการคุ้มครองและมาตรฐานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ครั้งที่ ๓๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓ จึงมีมติให้ยุติเรื่อง และมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามข้อ ๕. ของรายงานนี้ ไปยังกระทรวงมหาดไทย และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๓) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มาตรา ๒๖ (๓) และมาตรา ๔๒ เพื่อดำเนินการต่อไป

/ รายงาน...

รายงานผลการตรวจสอบที่ ๒๐๑-๒๐๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๓

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นางประกายรัตน์ ต้นธีรวงศ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทำหน้าที่แทน ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางฉัตรสุดา จันทร์ดียิ่ง	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายสมณ์ พรหมรส	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางสาวอารีวรรณ จตุทอง	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นางภิรมย์ ศรีประเสริฐ	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
นายสุวัฒน์ เทพอารักษ์	กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๒๖ คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ตรวจสอบและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนทุกกรณีโดยไม่ล่าช้า และเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการเยียวยา ผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้อง

(๒) จัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

(๓) เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภาคณะรัฐมนตรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

(๔) ชี้แจงและรายงานข้อเท็จจริงที่ถูกต้องโดยไม่ชักช้าในกรณีที่มีการรายงานสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนในประเทศไทยโดยไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรม

(๕) สร้างเสริมทุกภาคส่วนของสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

มาตรา ๓๖ ในกรณีที่คณะกรรมการตรวจสอบแล้วเห็นว่า การละเมิดสิทธิมนุษยชนกรณีใดเป็นเรื่องเฉพาะตัวเป็นรายกรณี ให้แจ้งหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าวตามหน้าที่และอำนาจภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวัน โดยให้คณะกรรมการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังกล่าว รวมทั้งการเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีนั้นด้วย แล้วแต่กรณี

ให้หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องดำเนินการให้เป็นไปตามที่ได้รับแจ้งภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง แล้วแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องไม่อาจดำเนินการได้เนื่องจากไม่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนนั้น หรือเป็นการร้องเรียนโดยใช้สิทธิไม่สุจริต หรือได้มีการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมแล้ว หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใดให้แจ้งให้คณะกรรมการทราบก่อนพ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องมิได้ดำเนินการตามวรรคสองหรือวรรคสามภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการแก้ไขปัญหาหรือการป้องกันเพื่อมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องใดหรือลักษณะใดขึ้นอีก จำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมตลอดทั้งการแก้ไขปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด เพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนให้คณะกรรมการจัดทำข้อเสนอแนะเสนอต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรายงานหรือข้อเสนอแนะตามมาตรา ๓๖ วรรคสี่ มาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๒ แล้ว ให้รัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเหมาะสมโดยเร็ว กรณีใดไม่อาจดำเนินการได้หรือต้องใช้เวลาในการดำเนินการให้แจ้งเหตุผลให้คณะกรรมการทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการอาจเผยแพร่รายงานหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหรือผลการดำเนินการของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือหน่วยงานของรัฐหรือเอกชนที่เกี่ยวข้องให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไปได้